

PRACOWANIE (18) *sb n*

Oba a oraz o jasne (w tym w drugim a 1 r. błędne znakowanie); e pochylone.

sg N pracowanie (7); -é (2), -(e) (5). ◇ G pracowaniã (5); -ã (4), -(a) (1). ◇ D pracowaniu (2). ◇ A pracowani(e) (3). ◇ pl A pracowaniã (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde w objaśnieniu s.v. pracowitość.

1. Praca, trud, staranie się, wysiłek; sollicitudo HistAl; cura Vulg; contentio Mącz; operositas Calep (17) : Leop Eccle 4/4; Tegoż też iest rodzaju/ paranie się około łowow/ ptakow śidlenia/ ryb łowienia/ ktore rzeczy y wielką rozkofzã wzdeymuiã vmysł/ y mocz członkow przez takowe pracęwanie potwierdzona bywa. KwiatKsiqz P2; Contentio, Słowne vsiłowanie pracęwanie. Mącz 444c; Calep [731]b; WuJNT Bbbbbbb2.

pracowanie o czym (1): Powiedz tylko chorobę/ to wśzytko śtáráníé/ Zniścyć iã do gruntu/ mé/ o tym pracęwanié. O tym myśl vřtãwiczna/ lub śłowy/ lub rzeczą Rátowãć cié/ mam o tym/ vřtãwicznã pieczã. GosłCast 38.

pracowanie czyje [w tym: pron poss (4), G pron (1)] (5): Dãy mi panie miłósciwy/ aby twoie prãzowanié/ bylo dulle mé zbawienié. OpecŻyw 30v; Ten pśalm iest nádobny przeciwo łákomśtwu á doczełnemu náśsemu pracęwaniu RejPs 72v; RejPos 159v; NiemObr 15; GosłCast 38.

W konstrukcji z inf jako podmiotem (1): GosłCast 38 cf pracowanie o czym.

W połączeniach szeregowych (3): tak mnodzy chcã panowãć [...] Przetoz, gdzie pożytek czujã, Wśzytkiego sie podejmujã, [...] A tak, im majã nawięcej, Tym sie też podnoszã wyśzej, Nie bacząc trudności inych, Pracowania, robot ciężkich. BierRozm 19; Ale wiãrã prawdziwa krześcijãńka/ iest niewiedzenie/ nie slyśzenie/ nie mniemãnie/ nie pracęwanie/ nie zamiãnã/ nie pietzołowãnie/ iãko ty powiãdãłz/ ále iesth dar znieba dany od Bogã KrowObr 55; GosłCast 38.

W przeciwstawieniu: »pracowanie ... odpoczynienie« (1): Może to bãczyć kãżdy ĩnas/ iź iãko pierwze śześć dni w tegodniu fã pośtãnowione człowiekowi ku pracęwaniu/ á śiodmy od onych prac odpoczynienie: tãkżec też śześć tyśięcy lat/ prace/ doległóści/ frãfunkci wśzytkie ludzkie zãmýkãiã w łobie LeovPrzep G4v.

Wyrażenia: »wielkie pracowanie« [szyk 2:1] (3): FalZioł V 20b; Słóńca fye gorãcego chronić: łãżniey gorãcey/ dymu: Wielkiego pracęwania SienLek 39v. Cf »dla wielkiego pracowania«.

»zbytnie pracowanie« (1): Co możem obãczyć z śłow Panã Chriśtułowych/ kiedy Fãryzeufzom nã oczy wyrzuca ono ich zbytnie pracęwanie NiemObr 15.

Szereg: »pilności a pracowania« (1): Boimy śie odstãpić od mãrnych pożytkow swoich/ nãdziewãiãc śie iź prze gośpodãrśtwã fwe/ prze pilności á pracęwania fwe/ mamy wśzytko opãtrzyć á pośtãnowić/ y żony/ y potomśtwã swoie RejPos 159v.

Wyrażenia przyimkowe: »dla pracowania« (1):

~ Wyrażenie: »dla wielkiego pracowania« (1): Pãn Iezus dlã wielkiégo prãzowaniã ij vdřęczeniã/ tak byl na obliczu śtary/ iakoby mu bylo piętdziefiãt lãt OpecŻyw 64v.

Szereg: »dla pracowania i udřęczenia« (1): OpecŻyw 64v cf Wyrażenie. ~

»krom pracowania« (1): A oni mu vkażáli iáskinie w ktorych mieszkáli/ y mowili/ Tu przez wfzytki dni odpoczywamy. [...] Wapná s kámienia nie działamy ábyfmy íobie domy budowáli/ Naczynia z ziemie żadnego nie czyniemy/ w skałách krom prácowania odpoczywamy. *HistAI* 17.

2. Efekt pracy, wytwór (1) :

Zwrot: »używać pracowania« = *korzystać z owoców pracy (1):* BLogońláviony to ieft wfíelyáki człowiek ktory ma boiazń napieczy páná bogá íwego á żywot íwoy ítánowi według woley iego/ bo będzie z rofkofśá vżywał prácowania rąk íwoich á ná wfíem mu íie będzie według myfli ífczęfciło. *RejPs* 195v.

Wyrażenie: »pracowanie rąk swoich« (1): *RejPs* 195v *cf* *Zwrot*.

Synonimy: **1.** *dzieło, fatyga, piecza, pieczołowanie, pilność, robota, staranie, staranie się; **2.** *dzieło.**

Cf **PRACA, PRACOWAĆ, PRACOWITOŚĆ**